

اولین همایش بین المللی نوآوری و تحقیق در هنر و علوم انسانی
The first International Conference on Innovation and Research in Arts and Humanities
گفتمان آزادی و تحول مضامین اجتماعی شعر مشروطه

سیده رقیه فرجودی 1، دکتر فاطمه حیدری (نویسنده مسئول) 2

1. دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشکده زبان و ادبیات خارجی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج،

ایران

2. دانشیار، دانشکده زبان و ادبیات خارجی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، ایران

چکیده

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های شعر دوره‌ی مشروطه، تفاوت و نوع بینش شاعران نسبت به واقعیت‌های موجود است که منجر به خلق مضامین جدید می‌شود و یکی از مهم‌ترین موضوعات اصلی شعر فارسی در عصر مشروطه «آزادی» است که درک صحیح پیام شعر این دوره، تا حدی منوط به شناخت جایگاه آن است. مفهوم آزادی در نظر شاعران این دوره با مفهوم آن در نزد گذشتگان متفاوت است. در این مقاله مفهوم آزادی، در شعر شاعران گذشته مورد بررسی قرار گرفته است. شاعرانی همچون مسعود سعد سلمان از آزادی برداشت‌هایی از زندان را داشته‌اند. با تحولات عمیق اجتماعی عصر مشروطه و تأثیر غرب بر اجتماع و ادبیات این دوره مفهوم آزادی نیز معنایی اجتماعی، سیاسی به خود گرفت و به دنبال خود مؤلفه‌های جدیدی را به همراه داشت؛ مؤلفه‌هایی از قبیل قانون، توجه به علوم و فنون جدید، توجه به تعلیم و تربیت نوین، آزادی نسوان و... که همه از دستاوردهای آزادی است و شاعر عصر مشروطه به عنوان نماینده‌ی مردم آن‌ها را در شعر بازتاب داده است.

کلید واژه: شعر مشروطه، آزادی، آزادی سیاسی، مضمون، تجدد

Discourse of freedom and transformation of social subjects of constitutional poetry

SeyyedeRoghayyeh Farjoudi¹, Dr. Fatemeh Heidari²

1. Ph.D student of Persian language and Literature, department of Persian language and Literature, Islamic Azad University branch of Karaj, Iran

2. Associate Professor department of Persian language and Literature, Islamic Azad University branch of Karaj, Iran

Abstract

One of the most important features of poems at constitution era is the difference and type of attitude of poets toward existing realities that leads to creation of new concepts and one of the most important subject of Persian poem in constitution era is <<freedom> that correct perception of the message of this era depends on the identification of its position to some extent. The concept of freedom in the view of poets of this era is different from its concept by the past generation. In this paper the concept of freedom, has been considered in poem of previous poets. Poets such as MasoudSaad Salman have had different perceptions of freedom of prison. By deep social transformation of constitution era and the effect of west on society and literature of this period the concept of freedom has got social political meaning and fallowed by new parameters; parameter such as law, attention to new science and technology, attention to new education, freedom of